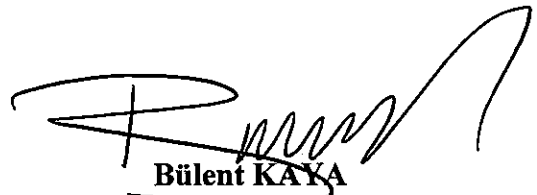


## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

28 Şubat 2026'da ABD ve İsrail'in İran'a başlattığı saldırılarla tırmanan ve 24. gününe giren savaşta Türkiye dış politikasının bölgesel konumlanması, taraflarla ilişki yönetimi ve arabuluculuk kapasitesi ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Türkiye'nin bölgesel barışın tesisinde kilit bir rol oynaması hem bölge coğrafyasına karşı hem de tarihsel bir sorumluluktur. Bu rol ancak tüm bölge ülkeleriyle doğru düzlemde kurulmuş stratejik ilişkilerle mümkündür.

Savaş sürecinde hava sahamıza yönelen balistik füzelerin NATO altyapısı tarafından bertaraf edilmesi, arabuluculuk girişiminin kamuoyuyla paylaşılmasına karşın çeşitli sebeplerle hayata geçirilememesi, 18 Mart 2026'da Riyad'da toplanan bölge ülkeleri dışişleri bakanları toplantısında ABD'nin adının geçmediği ancak baştan sona İran'ın kınandığı bir bildiriye imza atılması ve Türkiye'nin bölgesel aktörlerin güvenini kazanmaya yönelik koordineli bir strateji izleyip izlemediğine dair belirsizlik; dış politika tutumumuzun Meclis önünde kapsamlı biçimde tartışılmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu çerçevede Türkiye'nin bağımsız dış politika kapasitesinin sınırlılıkları ve bölgede güvenilir bir arabulucu rolünün inşası için hangi önkoşulların yerine getirilmesinin planlandığına ilişkin Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102'nci ve 103'üncü maddeleri gereğince bir Genel Görüşme açılmasını arz ederiz. 24.03.2026



Bülent KAYA

İstanbul Milletvekili

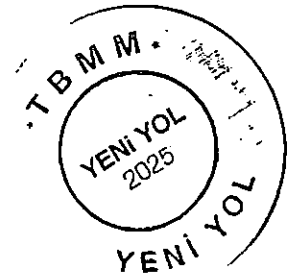
Grup Başkanvekili

## GEREKÇE

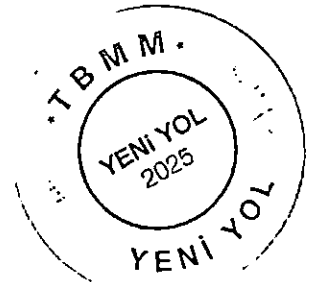
Savaşın 25. gününde bölgesel tablo ağırlaşmaya devam etmektedir. 23 Mart 2026'da ABD Başkanı Trump, İran'ın enerji altyapısına yönelik saldırıları beş günlüğüne ertelediğini ve "verimli görüşmeler" yürütüldüğünü açıklamıştır. Ancak İran Dışişleri Bakanlığı bu iddiayı saatler içinde kesinlikle reddetmiş; yetkili kaynaklar Trump'ın açıklamalarını piyasaları manipüle etmeye ve askeri planlar için zaman kazanmaya yönelik "psikolojik operasyon" olarak nitelendirmiştir. İki tarafın gerçekliği bu denli farklı tanımladığı bir ortamda, bölgede aktif rol iddiasında bulunan Türk dış politikasının hangi zemin üzerinde yürüdüğü sorusu yanıt beklemektedir.

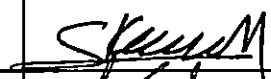



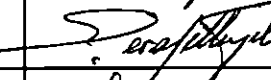
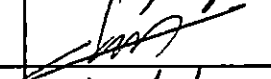
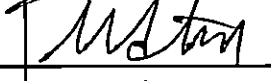

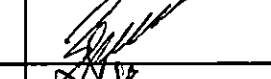

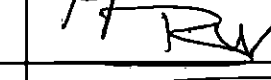


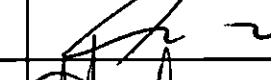
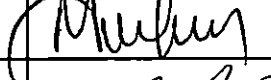

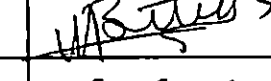


Savaşın ilk günlerinde Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Türkiye'nin arabuluculuk yapabileceğini ve görüşmelerin İstanbul'da gerçekleşebileceğini kamuoyuyla paylaşmıştır. Bu girişim çeşitli sebeplerle hayata geçirilememiş; arabuluculuk rolünü Umman üstlenmiştir. ABD, tarafları bilgilendirmeksizin müzakerelerden caymış ve saldırılarını başlatmıştır. Türkiye'nin girişimde bulunduğu arabuluculuk senaryosunda taraflardan -özellikle ABD'den- herhangi bir saldırmazlık güvencesi alınıp alınmadığı ve Türkiye'nin olası arabuluculuğundaki süreçte savaşın başlaması durumunda ülkemizin içine düşeceği durumun öngörülüp öngörülemediği kamuoyunca bilinmemektedir. Bu soruların yanıtsız kalması, arabuluculuk girişimlerimizin kapasitesini ve güvenilirliğini tartışmaya açmaktadır.

Öte yandan, 18 Mart 2026'da Riyad'da toplanan bölge ülkelerinin dışişleri bakanları toplantısında yayımlanan ortak bildiriye ABD'nin adı geçmemekte; bildiri baştan sona İran'ı kınamaktadır. Türkiye'nin İsrail'in kınandığı tek cümleyi bildiriye dahil ettirdiği haberleri servis edilmiş, ancak metin şerhsiz imzalanmıştır. Saldırıyı başlatan ABD ve İsrail değil de sanki yalnızca İran'ın bölgeyi istikrarsızlaştırdığı izlenimini veren bir metne katılmak; aktif tarafsızlık ve bağımsız dış politika söylemiyle bağdaşmamaktadır. Ayrıca, Riyad'daki toplantı sırasında İran'ın sürdürdüğü saldırıların ardından Dışişleri Bakanı Fidan, İran'a yönelik sert bir üslupla açıklama yapmıştır. Bu açıklama da aynı soruyu doğurmaktadır: Bu tonu benimsemeden önce İran ile kurulan temaslarda toplantı ile ilgili bilgilendirmenin yapılmadığı ve tarafları yatıştırmaya yönelik bir zemin hazırlanmadığı bir ortamda mı toplantı planlanmıştır?



Türkiye'nin bölgede güvenilir bir arabulucu olabilmesi; tüm tarafların ortak güvenini kazanmasına, açıklanan girişimlerin hukuki ve diplomatik altyapısının önceden hazırlanmış olmasına ve dış politika dilinin Türkiye'nin bağımsız çıkarlarını yansıtmaya bağlıdır. Türkiye'nin arabuluculuk için gereken minimum koşulları -tarafların güveni, saldırmazlık taahhüdü, teknik müzakere altyapısı- sağlamış olarak masaya oturması gerekmektedir. Bu koşulların sağlanıp sağlanmadığı, TBMM'nin Anayasa gereği sahip olduğu denetim yetkisi çerçevesinde kamuoyuyla açık biçimde paylaşılmalıdır.



MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	